

KIRKKOLAIN JA KIRKKOJÄRJESTYKSEN MUUTOKSIA (1201-1202/2002)

1. Kappeli kirkkolainsäädännössä

Viime vuosina seurakuntiin on rakennettu runsaasti sakraalikäyttöön jumalanpalvelusta, muuta hartauselämää ja kirkollisia toimituksia varten tarkoitettuja tiloja: "kuten leirikeskusten kappeleita sekä seurakuntakeskusten tomituskappeleita ja hartaushuoneita", jotka eivät kuitenkaan ole kirkkolain tarkoittamassa merkityksessä kirkkoja. Lisäksi kirkon toiminnasta laitoksissa sekä erilaisten yhteisöjen ja toimintojen keskellä on seurannut kappeleiden ja hiljaisten huoneiden rakentamista ja varustamista muun muassa sairaaloihin, oppilaitoksiin sekä liike- ja matkailukeskuksiin. Sakraalikäyttöön tarkoitettujen muiden kuin varsinaisten kirkkotilojen kirkko-oikeudellinen asema on ollut tähän asti kokonaan sääntelemättä.

Kirkolliskokous on 16 päivänä toukokuuta 2002 päättänyt, että sellaisia sakraalikäyttöön tarkoitettuja tiloja varten, jotka eivät ole kirkkolaissa tarkoitettuja kirkkoja eivätkä siunauskappeleita, otetaan säädöskäyttöön kirkon perinteeseen vanhastaan kuuluva kirkollisten toimitilojen kappeli. Kappeli voi olla erillinen rakennus tai isomman rakennuskokonaisuuden, pääsääntöisesti seurakuntatalon tai -keskuksen, juhlasali ja muu hartauden harjoittamista tai toimituksia varten oleva tila. Kappelin määritelmä sisältyy kirkolliskokouksen edellä mainittuna päivämääränä hyväksymään kirkkojärjestyksen (10550993) 14 luvun uuteen 3 §:ään. Kappeli vihitään käyttöön kuten kirkko ja sen käyttöä koskevat soveltuvin osin samat periaatteet kuin kirkkoa. Kappelissa voidaan siten viettää ehtoollista sekä toimittaa kaste, avioliittoon vihkiminen ja avioliiton siunaaminen sekä hautaan siunaaminen kuten kirkossa. Kappelin käyttöä koskeva erimielisyys ratkaistaan kuten kirkon osalta. Kappeli ei kuitenkaan kuulu kirkkolain 14 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen kirkollisten rakennusten kategoriaan, jota koskevat erityiset kirkkolain rakennussuojelusäännökset, jollei kappeli sijaitse kirkon tai hautausmaan yhteydessä.

Edellä selostetun kirkolliskokouksen päätöksen johdosta kirkkolain 9 luvun 3 §:ää on muutettu siten, että kirkkovaltuustossa määräenemmistöllä päätettävien asioiden joukkoon on lisätty muiden merkittävien rakennusten lisäksi kappelin rakentamista koskeva päätös. Tämä ei muuta kovinkaan paljon nykyisiä käytäntöjä, koska kappelin määrittelyn mukaiset tilat useimmissa tapauksissa sisältyvät seurakuntataloon tai -keskukseen, jota määräenemmistösäännös on vanhastaan koskenut. Säännöstä on lisäksi tarkistettu siten, että kirkkolain 14 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua olennaista korjaamista koskeva päätös on kirkon lisäksi myös siunauskappeleiden kohdalla tehtävä määräenemmistöllä.

Seurakunnat voivat muuttaa tässä laissa tarkoitetuiksi uusiksi kappeleiksi jo olemassa olevia, tarkoitukseen sopivia tiloja. Uusia toimintatiloja suunniteltaessa on erikseen ratkaistava, mikä kirkollisen rakennuksen kategoria on kysymyksessä, ja tehtävä hallinnolliset päätökset sen edellyttämällä tavalla.

Lisäksi kirkkolain 13 luvun 6 §:n 1 momentin 2 kohtaa on täydennetty siten, että kappeli lisätään siihen lajiltaan määriteltyyn omaisuuteen, joka seurakuntajaon yhteydessä on annettava sille seurakunnalle, jota tai johon kuuluvaa aluetta se yksinomaan tai pääasiallisesti palvelee.

2. Kirkon keskusrahaston eläkerahaston sijoitustoiminnan valvonta (22 luvun 10 §)

Kirkon keskusrahaston eläkerahaston tehtävänä on tasoittaa kirkon keskusrahastolle eri vuosina kannettavan eläkemaksun määrää sekä turvata eläkkeiden maksuvalmius tulevaisuudessakin. Rahaston rahavaroja ja muuta omaisuutta hoidetaan erillään kirkon keskusrahaston muusta omaisuudesta noudattaen, mitä kirkon keskusrahastosta annetussa laissa (895/1941) ja sanotun lain täytäntöönpanosta annetussa asetuksessa (982/1944) sekä kirkkohallituksen ohjesäännössä ja varainhoitosäännössä säädetään tai määrätään.

Kirkkojärjestyksen 22 luvun 3 a §:n mukaan kirkon keskusrahaston eläkerahaston varojen sijoittamista varten on kirkkohallituksen toimikaudekseen asettama kirkon keskusrahaston eläkerahaston johtokunta, johon kuuluu puheenjohtaja tai vähintään neljä ja enintään kahdeksan muuta jäsentä. Johtokunnan jäsenten tulee olla sijoitustoimintaan perehtyneitä kirkon jäseniä. Jäsenistä kolmannes tulee nimittää kirkon merkittävimpien henkilöjärjestöjen ehdottamista henkilöistä.

Johtokunta antaa kirkkohallitukselle vuosittain kertomuksen edellisen vuoden toiminnastaan. Kirkon keskusrahaston ja muiden kirkkohallituksen hoidossa olevien rahastojen tilit ja hallinnon tarkastavat kirkolliskokouksen ennen tilivuoden alkua valitsevat tilintarkastajat. Tilintarkastajien tehtävänä on seurata kirkon keskusrahaston hallintoa ja muun muassa erityisesti tarkastaa, että kirkon keskusrahaston ja muiden kirkkohallituksen hoidossa olevien rahastojen varat on sijoitettu tarkoituksenmukaisesti ja rahastojen huolellista hoitoa ja etua silmälläpitäen.

Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain (78/1999) 1 §:n mukaan vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden alalla toimivien valvontaa ja tarkastusta varten on Vakuutusvalvontavirasto. Mainitun lain 3 §:n mukaan Vakuutusvalvontaviraston tehtävänä on muun muassa valvoa ja tarkastaa valvottavien toimintaa siten kuin siitä erikseen säädetään, seurata vakuutusmarkkinoiden ja siihen liittyvien alojen kehitystä, tehdä esityksiä vakuutusalan kehityksen vaatimiksi toimenpiteiksi, osallistua viranomaisten väliseen kansainväliseen toimintaan sekä toimia erityisesti Euroopan talousalueella yhteistyössä muiden vakuutus- ja rahoitusvalvontaa harjoittavien viranomaisten kanssa. Vakuutusvalvonnan tarkoituksena on vakuutettujen ja vakuutuksenottajien etujen turvaaminen, vakuutustoiminnan terveen kehityksen ja terveen kilpailun varmistaminen ja vakuutustoiminnan lainmukaisuuden sekä hyvän vakuutustavan valvonta. Vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan lähtökohtana on vastuovelkaa vastaavien varojen sijoittaminen, jota säätelevät Euroopan Unionin henki- ja vahinkovakuutusdirektiivit.

Sijoitustoiminnan valvonnassa on tarpeen erityisesti riskien hallinnan kehittämisen ja kiinteistöjen arvostukseen liittyvien periaatteiden yhdenmukaisuuden ja uusien sijoitusinstrumenttien valvonnan kehittäminen yhteistoiminnassa rahoitustarkastuksen kanssa. Vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetun lain (479/1944) 1 §:n mukaan vakuutuslaitokset suorittavat valvonnasta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi maksun, jonka perusteet sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö määrää.

Vakuutusvalvontavirasto valvoo kaikkien TEL:n alaisten työeläkelaitosten vakavaraisuutta, toimintapääomien kehitystä sekä sijoitustoimintaa. Valtion eläkerahaston sijoitustoiminnan valvonta on siirtynyt Vakuutusvalvontavirastolle vuoden 2000 alusta ja kuntien eläkevakuutuksen heinäkuun 1 päivästä 2000. Kirkon eläkejärjestelmä on ollut ainoa eläkejärjestelmä, joka ei ole Vakuutusvalvontaviraston valvonnan piirissä.

Pääoma- ja rahoitusmarkkinoiden muutokset ovat edellyttäneet rahoitusmarkkinoilla toimivilta erityisesti riskien hallinnan kehittämistä. Samaan aikaan on pyritty tehostamaan viranomaisvalvontaa. Kirkon eläkejärjestelmän rahastoidut varat eivät muodosta minkään tietyn vastuuosuuden katetta, vaan ne on koottu tulevien menojen taasaamista varten. Tämän vuoksi valvonnan tehostamisessa on kysymys sijoitustoiminnan valvonnasta. Sijoitusriskien analysointi on ollut tarkoituksenmukaista antaa Vakuutusvalvontavirastolle, joka valvoo muitakin eläkejärjestelmiä.

Kirkkolain 22 lukuun on lisätty uusi 10 §, jonka mukaan Vakuutusvalvontavirasto valvoo Kirkon keskusrahaston eläkelaitoksen sijoitustoimintaa. Vakuutusvalvontavirasto raportoi toimistaan ja havainnoistaan kirkkohallitukselle. Valvontamaksusta säädetään erikseen vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetussa laissa.

Kirkon eläkejärjestelmälle ei tarvitse asettaa vakavaraisuusvaatimuksia, koska rahastointi on niin sanottua puskurirahastointia, jolle ei ole asetettu vähimmäismäärää eikä vähimmäistuottovaatimusta. Sijoitustoiminnan valvonnan keskeisimmiksi osaluokiksi muodostuvat sijoitussuunnitelman asianmukaisuuden varmistaminen, jolloin arvioitaisiin myös eläkerahaston ennakoitun kehityksen riittävä huomioon ottaminen, sijoitussuunnitelman noudattamisen valvonta ja sijoitustoiminnan sisäisen valvonnan asianmukaisuuden varmistaminen suhteessa valtuuksien määrittelyyn ja erilaisiin kontroleihin.

3. Lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittäminen

Asiaan liittyvää uutta kirkkolain 6 luvun 4a §:ää on selostettu yksityiskohtaisesti kirkkohallituksen henkilöstöosaston/kirkon sopimusvaltuuskunnan toimiston yleiskirjeessä AI 1/2002.

KIRKKOHALLITUS

Risto Junttila

Matti Halttunen

ISSN 0781-9501

Painopaikka: Kirkkohallituksen monistamo

4820

N:o 1202

Kirkolliskokouksen päätös
kirkkojärjestyksen muuttamisesta

Annettu Turussa 16 päivänä toukokuuta 2002

Kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä marraskuuta 1991 annetun kirkkojärjestyksen (1055/1 993) 2 luvun 9 §:n 2 momentti, 16 §:n 1 momentti, 19 §:n 2 momentti ja 22 §:n 1 momentti, 9 luvun 7 §, 14 luvun otsikko ja 12 §:n 1 momentti; sekä
lisätään 14 lukuun siitä kirkolliskokouksen päätöksellä 10.11.1994/1 692/1 995 kumotun 3 §:n tilalle uusi 3 § seuraavasti:

2 luku

Kirkon pyhät toimitukset

B. Ehtoollinen

9 §

Ehtoollista saadaan viettää, paitsi kirkossa, seurakunnan siunauskappelissa ja kappelissa, myös muussa paikassa, jonka tuomiokapituli on kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston esityksestä tähän tarkoitukseen hyväksynyt.

C. Kaste

16 §

Kaste toimitetaan kirkossa, kappelissa, kotona tai muualla sen mukaan kuin pappi ja asianosaiset siitä sopivat.

D. Avioliittoon vihkiminen

19 §

Vihkiminen toimitetaan kirkossa, kappelis-

sa tai muualla, sen mukaan kuin vihittävät siitä sopivat papin kanssa.

E. Hautaan siunaaminen

22 §

Hautaan siunaamisen toimittaa pappi kirkossa tai siunauskappelissa, kappelissa, haudalla taikka vainajan kotona sen mukaan kuin asianomaiset siitä papin kanssa sopivat.

9 luku

Kirkkoneuvosto

7 §

Jos kirkkoherra ja kirkkoneuvosto ovat eri mieltä jumalanpalvelusta, kirkollista toimistusta, kirkon, siunauskapelin tai kapelin käyttöä taikka seurakunnan päätettävissä olevia kolehteja koskevasta kysymyksestä, asia on saatettava tuomiokapitulin ratkaistavaksi.

14 luku

Kirkko ja kappeli sekä niiden käyttö

2 §

Uusi kirkko on vihittävä Jumalalle pyhitetyksi huoneeksi. Kun kirkko on vihitty, sitä saa käyttää vain sen pyhyyteen soveltuviin tarkoituksiin. Kirkon käyttämisestä päättävät kirkkoherra ja kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto yhdessä. Kirkkoherra valvoo kirkon käyttöä.

3 §

Seurakunnalla voi olla jumalanpalvelusten pitämistä, muuta hartauselämää ja kirkollisia toimituksia varten kappeleita. Kappelista on soveltuvin kohdin voimassa, mitä 2 §:n 1 momentissa säädetään kirkosta.

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

Turussa 16 päivänä toukokuuta 2002

Kirkolliskokouksen puolesta

Jukka Paarma
arkkipiispa

Kari Vent5
kirkolliskokouksen
sihteeri

4818

N:o 1201

L a k i

kirkkolain muuttamisesta

Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 2002

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun kirkkolain (1054/1993) 9 luvun 3 §:n 1 kohta ja 13 luvun 6 §:n 1 momentin 2 kohta sekä lisätään 6 lukuun uusi 4 a § ja 22 lukuun uusi 10 § seuraavasti:

6 luku

Viranhaltijat ja työntekijät

4 a §

Rekisteriotteen esittäminen nähtäväksi

Virkaan nimittämisen tai virkasuhteeseen ottamisen edellytyksenä on lasten kanssa tyijskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain (504/2002) 2 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa, että henkilö on toimittanut viran täyttävän viranomaisen pyynnöstä nähtäväksi rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun otteen rikosrekisteristä. Jollei virkaa täytettäessä ole käytettävissä rikosrekisteriotetta, päätös on tehtävä ehdollisena ja valinnan vahvistaminen on ratkaistava vastaus, kun ote on esitetty. Virkaan ehdollisesti valitun on esitettävä nähtäväksi rikosrekisteriote viimeistään 30 päivän tai viran täyttävän viranomaisen erityisestä syystä myöntämän pidemmän määräajan kuluessa valitsemispäätöksen tiedoksisaannista lukien uhalla, että valinta muutoin raukeaa. Valinnan vahvista-

misesta tai sen raukeamisesta päättää ehdollisen valinnan suorittanut viranomainen tai vahvistamisesta asianomainen alempi täytäntöönpaneva viranomainen.

9 luku

Kirkkovaltuusto

3 §

Määräenemmistö

Päätöksen tekemiseen vaaditaan, että vähintään kaksi kolmannesta saapuvilla olevista ja enemmän kuin puolet kaikista valtuuston jäsenistä sitä kannattaa asioissa, jotka koskevat

1) kirkon ja siihen kuuluvien rakennusten tai siunauskappelin rakentamista tai 14 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua korjaamista sekä kappelin, seurakuntatalon, seurakunnan virastotalon tai leiri- ja kurssikeskuksen rakentamista taikka hautausmaan perustamista tai laajentamista;

13 luku

Seurakuntajaon muuttaminen

6 §

Poikkeukset jakoperusteesta

Omaisuuuden jaossa **edellä 5 §:n 2 momentissa** mainitussa tapauksessa on **jakoperusteista** poiketen ja jakoon ottamatta

2) annettava sellainen **muu** kirkko, kappei, seurakuntatalo, hautausmaa tai muunlainen **kiinteistö** taikka **rakennus**, joka yksinomaan tai **pääasiallisesti** palvelee **jotakin** aluetta, **sille** seurakunnalle, johon alue tulee kuulumaan.

Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 2002

Tasavallan **Presidentti**

TARJA HALONEN

22 luku

Kirkkohallitus, **kirkon** keskusrahasto ja sopimusvaltuuskunta

10 §

Vakuutusvalvonta

Kirkon keskusrahaston **eläkerahaston** sijoitustoimintaa valvoo Vakuutusvalvontavirasto. Valvontamaksusta **säädetään erikseen.**

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

Kulttuuriministeri *Kaarina Dromberg*